

Verbruik van verse voeding in coronajaar 2020: vooral verschuiving in de plaats waar we aten en kochten, minder verandering in welke producten

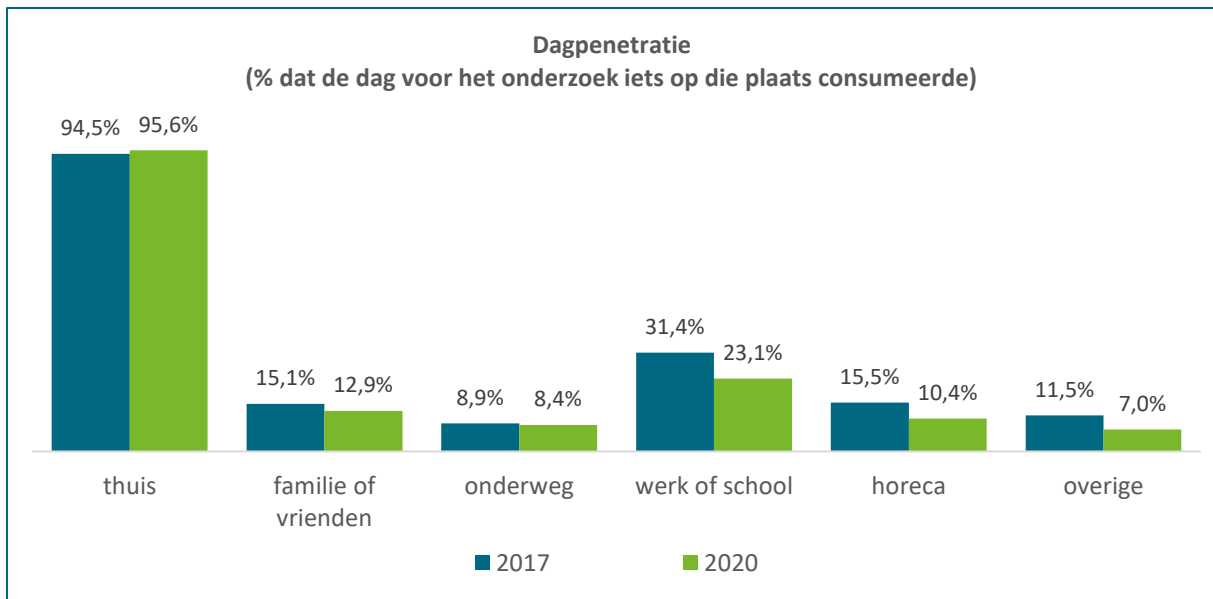
De voorbije jaren won het buitenshuisverbruik aan belang: in 2017 gebeurden 34% van alle consumpties buitenshuis en specifiek bij de warme maaltijden was 13% een maaltijd buitenshuis en 7% een afgehaalde of thuisgeleverde warme maaltijd. Door het coronavirus werd 2020 echter een atypisch jaar, ook op het vlak van de consumptie van verse voeding. We gingen in 2020 immers (verplicht) terug meer thuis consumeren en terug meer zelf onze warme maaltijden bereiden. Hierdoor daalde het percentage van consumpties buitenhuis in 2020 naar 27% en werd nog slechts 6% van de warme maaltijden buitenshuis geconsumeerd. De impact van het coronavirus op waar we aten en waar we onze producten kochten was dus hoog. Als we inzoomen op de producten die we aten, dan is de impact beperkter. De meeste typische buitenshuisproducten kenden wel een moeilijker jaar, maar verder bleef de Belg in grote lijnen dezelfde producten consumeren en dit enkel wat meer thuis dan buitenshuis. Onze traditionele verse voedingsproducten blijven daarbij een belangrijke plaats innemen. Op een gemiddelde dag in 2020 at 41% aardappelen (incl. friet), 73% groenten, 66% fruit, 53% vers vlees, 63% vleeswaren, 10% niet-verwerkte vis, 7% verwerkte vis, 18% eieren en 83% zuivel.

Ruim 7.000 personen bevroegd over hun consumptie van verse voeding

Het merendeel van onze voeding consumeren we thuis of nemen we mee van thuis, maar ook het buitenshuisverbruik vormt een aanzienlijke markt. Volgens Foodservice Alliance kwam in 2019 de consumentenbesteding in Foodservice uit op ruim 22 miljard euro. Via de cijfers van het marktonderzoeksbureau GfK kennen we het thuisverbruik van verse voeding. Om echter een zicht te krijgen op het totale verbruik van verse voeding in België, doet VLAM om de drie jaar een bijkomend onderzoek via het marktonderzoeksbureau iVox. Elke dag van het jaar bevroegen we consumenten naar de versproducten die ze de dag voordien geconsumeerd hebben. Op deze manier verzamelden we in 2020 de dagconsumptie van 7.340 respondenten, representatief gerekruteerd voor de doelgroep 'in België wonende personen tussen 18 en 65 jaar'.

Sterke daling in de buitenshuisconsumpties door COVID-19

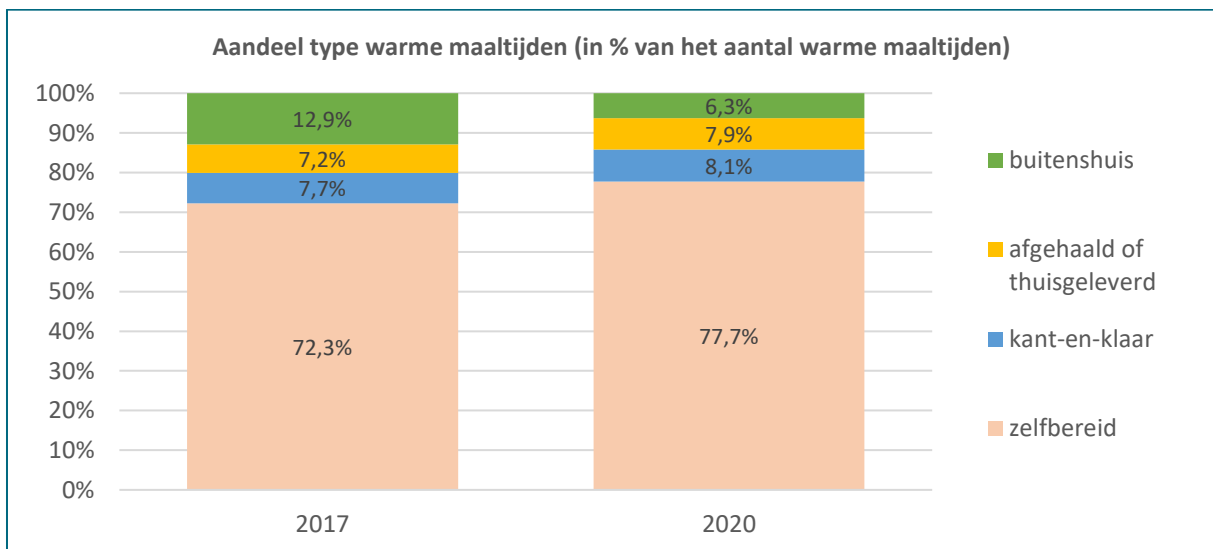
Door de coronacrisis en de bijhorende maatregelen (sluiting horeca, verplicht thuiswerk, tijdelijke werkloosheid, vermindering sociale contacten ...) werd 2020 een atypisch jaar op het vlak van thuis- versus buitenshuisverbruik. Waar in 2017 zo'n 66% van onze consumpties thuis plaatsvonden, steeg dit in 2020 naar 73%. Net als in 2017 consumeren we op een gemiddelde dag bijna allemaal wel iets thuis. We zien wel grote verschuivingen in de dagpenetratie van de consumpties buitenhuis. Zo consumeerde in 2017 nog 31% iets op het werk/school de dag voor het onderzoek, terwijl dit in 2020 gedaald is naar nog 23%. Bij horeca gaat het om een daling van 16% naar 10%. Bij familie/vrienden en onderweg merken we een minder sterke daling in de consumpties. Tijdens de eerste lockdown zagen we wel een sterke daling bij deze twee kanalen, maar na de versoepelingen herstelden die consumpties zich snel. Tijdens de tweede lockdown noteerden we een minder sterke daling. Vooral in Wallonië merken we dat in 2020 de consumpties bij familie/vrienden en onderweg redelijk op peil bleven.

Bron: iVox in opdracht van VLAM

We hebben in 2020 (verplicht) nog meer ons eigen potje gekookt

Ook in normale omstandigheden zijn het merendeel van onze warme maaltijden zelfbereid (zelf of door familielid/vriend), nl. 72% van de warme maaltijden in 2017. In het coronajaar 2020 steeg dit aandeel naar 78%. Ook het aandeel van de kant-en-klare, afgehaalde of thuisgeleverde warme maaltijden steeg t.o.v. 2020. Voor de buitenshuisgeconsumeerde warme maaltijden noteren we meer dan een halvering van het aandeel: van 13% in 2017 naar 6% in 2020.

Bron: iVox in opdracht van VLAM

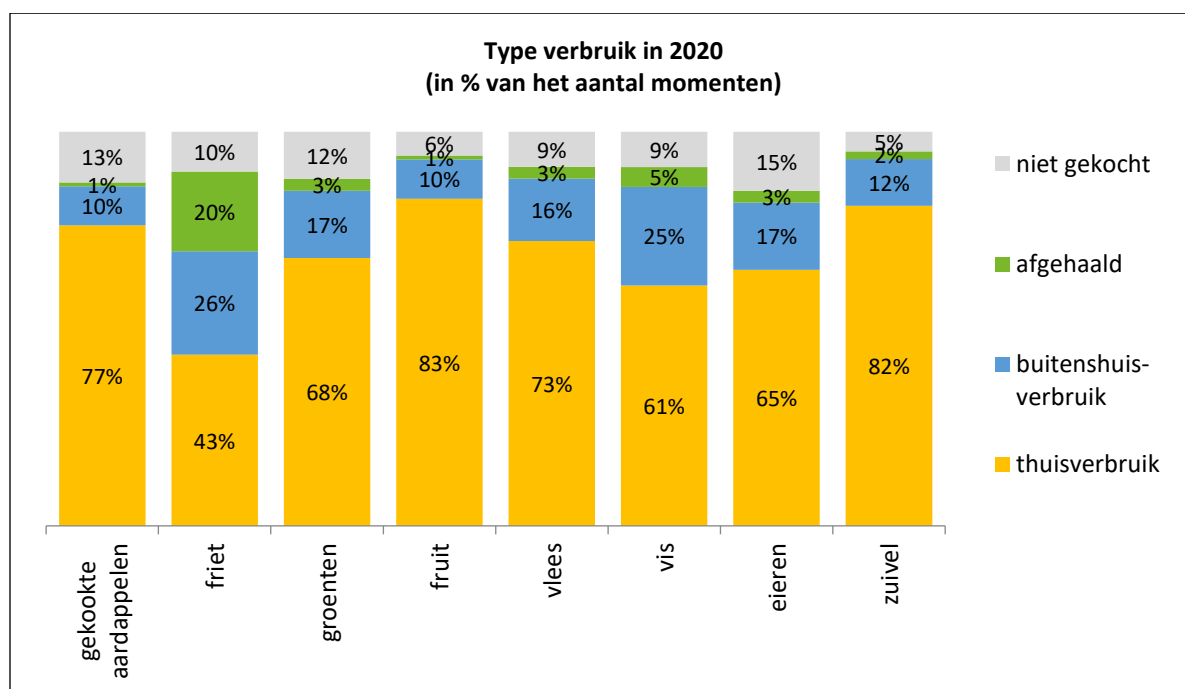
Zelfbereide warme maaltijden worden eerder op weekdays dan in het weekend gegeten en in verhouding vaker door 55 tot 64-jarigen, samenwonenden, met kinderen, uit Wallonië, landelijk wonend en uit de lagere sociale groep. Kant-en-klare maaltijden zijn dan weer eerder in trek bij 18 tot 34-jarigen, alleenwonenden, zonder kinderen, uit Brussel. Afgehaalde of thuisgeleverde warme maaltijden worden vaker gegeten op vrijdag of in het weekend, door 18 tot 24-jarigen, alleenwonenden en de hogere sociale groep. Buitenshuisgeconsumeerde warme maaltijden vinden we ten slotte vaker terug op vrijdag of zaterdag, in Vlaanderen, zonder kinderen en uit de hogere sociale groep. De impact van de coronacrisis op het type warme maaltijd is het grootst bij de hogere

sociale groep. Niet toevallig is dat de groep die normaal het vaakst warme maaltijden buitenshuis eet, maar in 2020 door de coronamaatregelen meer zelf thuis aan de slag is gegaan.

Belg blijft traditionele versproducten (aardappelen, vlees, groenten, zuivel, ...) vaak consumeren

De dag voor de bevraging consumeerde 28% van de Belgen niet-gefrituurde aardappelen (gekookt, gebakken, puree...) en 13% gefrituurde aardappelen (friet, kroketten ...). Hiermee blijven aardappelen de belangrijkste maaltijdbegeleider. Voor pasta noteren we immers een dagpenetratie van 23% en voor rijst 9%. De aardappelconsumptie blijft wel onder druk staan en vooral het frietverbruik had te lijden onder de coronamaatregelen. Voor groenten en fruit bedroeg de dagpenetratie in 2020 respectievelijk 73% en 66%. Dit betekent dat op de dag voor de bevraging maar liefst 27% van de Belgen geen groenten en 34% geen fruit gegeten hebben. Vlees blijft een belangrijke plaats innemen in het voedingspatroon van de Belg. De dag voor de bevraging at 53% vers vlees, 63% vleeswaren/charcuterie en 7% vleessnacks. Daarnaast stonden vis, week- en schaaldieren (vers of verwerkt) bij 17% van de Belgen op het menu. Voor eieren steeg de dagpenetratie van 16% in 2017 naar 18% in 2020. Zuivel is de verscategorie met de hoogste dagpenetratie: 83% consumeerde de dag voordien een zuivelproduct, met kaas, melk, boter en yoghurt als belangrijkste categorieën. De impact van corona op de productkeuze blijkt eerder beperkt te zijn. We zijn in grote lijnen dezelfde producten blijven eten in 2020, maar in verhouding meer thuis dan buitenshuis. Enkel de meest typische buitenshuisproducten kenden een wat moeilijker jaar.

Thuisverbruik is voor bijna alle producten het belangrijkste type verbruik en door de coronacrisis is dat belang in 2020 nog groter geworden. Deze verschuiving is het grootst bij producten die normaal in verhouding vaker buitenshuis geconsumeerd worden. Fruit en zuivel zijn de meest typische thuisverbruikproducten, terwijl friet en vis in verhouding vaker buitenshuis (of afgehaald) geconsumeerd worden. Onder 'niet gekocht' komen o.a. de producten die we gegeten of gekregen hebben bij familie of vrienden, gegeten hebben op een feest of die we zelf geteeld hebben. Bij eieren heeft de categorie 'niet gekocht' het grootste belang: 15% van de keren dat we eieren eten, hebben we ze gekregen of komen die van eigen kippen.

Bron: iVox in opdracht van VLAM